

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2287

[Total No. of Pages : 4

[5111]-101

M.LIB.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML -101: Information Communication & Society

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Define information and list the characteristics of Information as a resource. **[15]**

OR

b) What is knowledge society? Discuss its genesis Characteristics and implications.

Q2) a) Define profession and discuss the criteria and attributes of a profession. **[10]**

OR

b) Give an historical account of library & Information Science Education in India.

Q3) a) Define knowledge Management and discuss the role of the librarian as a knowledge Manager. **[10]**

OR

b) Write a detailed note on information management.

P.T.O.

Q4) Write short notes on (any three)

[15]

- a) Professional Ethics.
- b) Barriers in communication.
- c) Information Industry.
- d) Teaching Methods.
- e) Knowledge Management tools.

Total No. of Questions : 4]

P2287

[5111]-101

M.LIB.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML -101: Information Communication & Society

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) माहितीची व्याख्या देऊन माहिती 'एक साधन' म्हणून त्याची वैशिष्ट्ये सांगा [15]

किंवा

- ब) ज्ञानाधिष्ठित समाज म्हणजे काय ते सांगून त्याचा उगम, वैशिष्ट्ये व परिणामांची चर्चा करा.

प्रश्न 2) अ) व्यवसायाची व्याख्या देऊन त्याच्या विविध निकषांची चर्चा करा. [10]

किंवा

- ब) भारतातील ग्रंथालय आणि माहिती शास्त्र शिक्षणाचा इतिहासाचा ऐतिहासिक आढावा द्या.

प्रश्न 3) अ) ज्ञान व्यवस्थापन (knowledge management) ची व्याख्या द्या. ग्रंथपालाची 'ज्ञान व्यवस्थापक' म्हणून भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

- ब) माहिती व्यवस्थापनावर सविस्तर टीप लिहा.

प्रश्न 4) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) व्यवसायिक नैतिकता
- ब) संप्रेषणातील अडथळे
- क) माहिती उद्योग
- ड) अध्यापनाच्या विविध पद्धत
- इ) ज्ञान व्यवस्थापनाची साधने

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2288

[Total No. of Pages : 4

[5111]-102

M.LIB.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

MI -102: Introduction to Research Methodology and
Statistical Techniques of Research

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Define case study method of Research. Discuss the characteristics, merits and limitations of case study method. **[15]**

OR

b) Describe with diagrams various techniques of presenting data graphically.

Q2) a) Define Research. State its purpose and importance. **[10]**

OR

b) What is the meaning and significance of Report in Research.

Q3) a) Discuss the various measures of dispersion with examples. **[10]**

OR

b) What is citation Analysis? Explain its uses in library management.

P.T.O.

Q4) Write short notes on (any three)

[15]

- a) Internal criticism.
- b) Research Ethics.
- c) Future Research.
- d) Concept of Interdisciplinary Research.
- e) Uses of Style manual.

Total No. of Questions : 4]

P2288

[5111]-102

M.LIB.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

MI -102: Introduction to Research Methodology and
Statistical Techniques of Research

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) व्यष्टी अध्ययन संशोधन पद्धतीची व्याख्या सांगून त्याचे वैशिष्ट्ये गुण व मर्यादा याची चर्चा करा. [15]

किंवा

ब) डेटा सचित्रपणे सादर करण्याची वेगवेगळी तंत्रे आकृत्यांसह वर्णन करा.

प्रश्न 2) अ) संशोधन म्हणजे काय ते सांगून त्याचे उद्देश व महत्व विशद करा. [10]

किंवा

ब) संशोधन अहवाल म्हणजे काय ते सांगून त्याचे महत्व सांगा.

प्रश्न 3) अ) विचलनाचे (Dispersion) विविध प्रकारांची सोदाहरण चर्चा करा. [10]

किंवा

ब) उल्लेख विश्लेषण म्हणजे काय? उल्लेख विश्लेषणाचे ग्रंथालय व्यवस्थापनातील उपयोग स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) अंतर्गत चिकित्सा
- ब) संशोधन नीतीमत्ता
- क) भविष्यकालीन संशोधन
- ड) आंतरशाखीय संशाधनाची संकल्पना
- इ) शैली पुस्तिकेचे उपयोग

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2289

[Total No. of Pages : 4

[5111]-103

M.Lib.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML -103: Information Retrieval

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicates full marks.*

Q1) What are recall and precision Ratio? Explain its importance in Evaluation of Information Retrieval system. **[15]**

OR

State the need of thesaurus and explain the steps is its construction.

Q2) What are post coordinate Indexing - explain with suitable example. **[10]**

OR

Provide your views regarding current trends in Information Retrieval.

Q3) Describe information analysis repackaging and consolidation process. **[10]**

OR

Write a note on marketing of Information product and services.

P.T.O.

Q4) Write short notes on (any three)

[15]

- a) Electronic content creation.
- b) Boolean Logic.
- c) SLIC
- d) Data Mining.
- e) Portal - Vortal.

Total No. of Questions : 4]

P2289

[5111]-103

M.Lib.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML -103: Information Retrieval

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 'रिकॉल' (recall) व प्रिसिजन (precision) रेशो काय आहे? माहिती प्रतिप्राप्ती मध्ये मूल्यमापनात त्याचे महत्व विशद करा. [15]

किंवा

थिसॉरसची गरज सांगा? थिसॉरस तयार करतानाचे टप्पे स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) पश्चात समन्वय निर्देशन पध्दती योग्य उदाहरण देऊन स्पष्ट करा. [10]

किंवा

'माहिती प्रतिप्राप्ती प्रणालीतील नवे प्रवाहा बदल आपले मत सांगा.

प्रश्न 3) माहिती संघठन, विश्लेषण व पुनसंघठन प्रक्रिया स्पष्ट करा. [10]

किंवा

'माहिती साधन व सेवा, यांचे विपणन यावर टीप लिहा.

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणतेही तीन)

[15]

- अ) इल्ट्रॉनिक कंटेंट क्रिएशन (Electronic Content Creation)
- ब) बुलियन लॉजिक (Boolean Logic)
- क) स्लिक (SLIC)
- ड) डेटा मायनिंग
- इ) पोर्टल वर्टल

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2290

[Total No. of Pages : 4

[5111]-104

M.LIB.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-104: Information Technology Basic (Theory)

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write a note on (any three)

[15]

- a) Biometri technology for library security.
- b) A note on wiki.
- c) HTTP (Hypertext Transfer protocol)
- d) Open source software.
- e) Explain the concept Bandwidth.

Q2) Explain the Networking concept and review the development of wire Network. **[10]**

OR

What is Digitization? Explain the various steps in digitization process.

Q3) Explain the concept of Institutional Reporitory and its importance. **[10]**

OR

Discuss in detail the OSI model.

P.T.O.

Q4) Write a detail note on ISDN.

[15]

OR

Write note on (any three)

- a) DOAJ
- b) Web 2.0
- c) Intranet
- d) Router
- e) VPN (Virtual Private Network)

Total No. of Questions : 4]

P2290

[5111]-104

M.LIB.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-104: Information Technology Basic (Theory)

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही तीन) [15]

- अ) ग्रंथालय सुरक्षिते ते साठी बायोमेट्रीक तंत्रज्ञान.
ब) विकी वर टीप लिहा.
क) हॉयपर टेक्सट प्रोटोकॉल (HTTP)
ड) ओपन सोर्स सॉफ्टवेअर
इ) बॅन्डविडथ ही संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) नेटवर्कींग ही संकल्पना स्पष्ट करून वायर नेटवर्कच्या विकासाच्या आढावा द्या. [10]

किंवा

डिजीटायझेशन म्हणजे काय? डिजीटायझेशन प्रक्रियेतील पायऱ्यांचे सखाले वर्णन करा.

प्रश्न 3) इंस्टिट्यूशनल रिपॉझिटरी ही संकल्पना सांगून महत्व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ओ.एस.आय. (OSI) मॉडेलची सखोल चर्चा करा.

प्रश्न 4) आय.एस.डी.एन. (ISDN) वर सविस्तर टीप लिहा.

[15]

किंवा

थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणतेही तीन)

- अ) डी.ओ.ए.जे. (DOAJ)
- ब) वेब (2.0)
- क) इंट्रानेट (Intranet)
- ड) राऊटर (Router)
- इ) व्ही.पी.एन. (VPN) व्ह्यूअल प्रायव्हेट नेटवर्क.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2291

[Total No. of Pages : 4

[5111]-201

M.LIB.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML -201: Management of Library Information Centres
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Describe in brief the different schools of management thought. Explain the principles propounded by frederick Taylor. **[15]**

OR

b) What is staffing? Explain the importance and types of tests in Recruitment of staff.

Q2) a) Write a detailed note on 'marketing Mix. **[10]**

OR

b) Describe how you will plan management of change.

Q3) a) List out Network Analysis techniques. Discuss any one in detail with the help of a diagram. **[10]**

OR

b) Define TQM and describe in detail various elements of TQM.

P.T.O.

Q4) Write short notes on (any three)

[15]

- a) System analysis.
- b) Performance Evaluation.
- c) Re-engineering concept.
- d) SWOT analysis.
- e) State the meaning of M/s

Total No. of Questions : 4]

P2291

[5111]-201

M.LIB.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML -201: Management of Library Information Centres

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) व्यवस्थापनाच्या विविध विचारसरणींचे वर्णन करून फ्रेडरिक टेलर यांनी सांगितलेले तत्वे स्पष्ट करा. [15]

किंवा

ब) स्टाफिंग म्हणजे काय ते सांगून सेवक भरती प्रक्रियेत घेण्यात येणाऱ्या विविध क्षमता चाचण्यांचे (Test) महत्व आणि प्रकार विशद करा.

प्रश्न 2) अ) 'मार्केट मिक्स' वर सविस्तर टीप लिहा. [10]

किंवा

ब) बदल व्यवस्थापनाचे नियोजन कसे कराल त्याचे वर्णन करा.

प्रश्न 3) अ) जाले विश्लेषण तंत्राची यादी देऊन कोणत्याही एक तंत्राची आकृती सह चर्चा करा. [10]

किंवा

ब) टी.क्यू.एम.ची व्याख्या देऊन टी.क्यू.एम.च्या विविध घटकांचे सविस्तर वर्णन करा.

प्रश्न 4) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) प्रणाली विश्लेषण
- ब) कार्यक्षमता मूल्यमापण (Performance Evaluations)
- क) रीडंजिनियरींग ही संकल्पना (Reengineering)
- ड) स्वॉट (SWOT) विश्लेषण
- इ) माहिती व्यवस्थापन प्रणाली (MIS) म्हणजे काय?

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2292

[Total No. of Pages : 4

[5111]-202

M.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML -202: Bibliographic Control and Information Systems
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) State need and purpose of Bibliographic control discuss UNESCO's role is it. **[15]**

OR

b) Discuss in detail any two International Information systems and explain India's Participation is it.

Q2) a) State objectives and programmes of UNISIST. **[10]**

OR

b) Describe the functions of NASSDOC.

Q3) a) Write essay on India's National Policy on library and Information Service. **[10]**

OR

b) Describe chemical Abstract service.

P.T.O.

Q4) Write short notes on (any three)

[15]

- a) BIOSIS
- b) INB
- c) Plagiarism.
- d) NCSI
- e) BARC

Total No. of Questions : 4]

P2292

[5111]-202

M.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML -202: Bibliographic Control and Information Systems

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) ग्रंथसुचिय नियंत्रणाची गरज व उद्दिष्टे सांगा? या बाबद युनेस्को च्या भूमिकेची चर्चा करा. [15]

किंवा

ब) कोणत्याही दोन अंतरराष्ट्रीय माहिती प्रणाली ची चर्चा करा. व त्यात भारताचा सहभाग स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) अ) युनिसिस्ट (UNISIST) ची उद्दिष्टे व कार्य सांगा [10]

किंवा

ब) 'नॅसडॉक' चा कार्याचे वर्णन करा.

प्रश्न 3) अ) ग्रंथालय व माहितीशास्त्र बाबद भारताचे राष्ट्रीय धोरण यावर निबंध लिहा. [10]

किंवा

ब) केमिकल अॅबस्ट्रॅक्ट सर्विस (Chemical Abstract Service) यांचे वर्णन करा.

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणतेही तीन)

[15]

अ) बायोसिस (BIOSIS)

ब) आय.एन.बी. (INB)

क) Plagrarism वाङ्मयसौर्य

ड) (NCSI) एन.सी.एस.आय

इ) (BARC) बार्क

